XV. snopič: **Zakon in naredba o prisilni poravnavi izven konkurza kakor tudi nekatere odredbe, na katere se sklicujeta ta zakon in ta naredba.**

XVI. snopič: **Zakon o stanovanjih** (z dne 15. maja 1925.). (Zakonu so dodana pojasnila, ki jih je napisal deželnosodni svetnik in prisednik stanovanskega sodišča dr. Alojzij Gradnik, in kazalo.) (Razprodan.)

XVII. snopič: **Zakon o kmetijskem kreditu.**

XVIII. snopič: **Zakon o tisku.**

XIX. snopič: **Zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.**

XX. snopič: **Invalidski zakon.**

XXI. snopič: **Zakon o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 15. maja 1925.** (Zakonu so dodana pojasnila, ki jih je napisal deželnosodni svetnik in prisednik stanovanskega sodišča dr. Alojzij Gradnik.)

XXII. snopič: **Zakon o neposrednjih davkih.**

XXIII. snopič: **Zakon o posesti in nošenju orožja** (z dne 14. junija 1928.). — **Zakon o osrednji upravi za mere in dragocene kovine, o kontrolah mer in dragocenih kovin in o kontrolah sodov. — Zakon o merah, njih rabi v javnem prometu in nadzorstvu nad njimi. — Zakon o kontroliranju čistine izdelkov iz zlata, srebra in platine.**

Zbirka zakonov.

XXIV. snopič:

Proklamacija Njegovega Veličanstva kralja

z dne 6. januarja 1929.

in njegov nagovor na ministre.

*

Zakoni:

o kraljevski oblasti in o vrhovni državni upravi;

o zaščiti javne varnosti in reda v državi;

o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku;

o izpremembi zakonov o občinah in oblastnih samoupravah;

o izpremembi in dopolnitvi zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih;

o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o glavni kontroli;

o državnem sodišču za zaščito države in uredba za izvrševanje tega zakona;

o postavljanju, premeščanju, prevajanju na drugo dolžnost ali stroko, postavljanju na razpoloženje, upokojevanju in odpuščanju državnih uradnikov.

*

V Ljubljani 1929.

Založila Tiskovna zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani.

Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

Tiskovna zadruga v Ljubljani

(Prešernova ulica št. 54)

je založila doslej

nastopno zbirko zakonov:

I. snopič: Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Četrti natisk, pregledan in s kazalom izpopolnjen.)

II. snopič: **Zakon o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji.** (Razprodan.)

III. snopič (drugi natisk, pregledan in izpopolnjen): **Zakon o obči upravi. — Zakon o oblastni in sreski samoupravi. — Uredba o razdelitvi države na oblasti. — Uredba o oblastnih in sreskih samoupravnih proračunih.**

IV. snopič: **Zakon o zavarovanju delavcev.** (Temu snopiču je pridejana kot priloga **«Naredba o izvajanju zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev».**) (Razprodan. — Drugi natisk se pripravlja.)

V. snopič (drugi natisk, pregledan in izpopolnjen): **Zakon o zaščiti delavcev. — Zakon o inspekciji dela.**

VI. snopič: **Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi. — Zakon o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije.**

VII. snopič: **Zakon o glavni kontroli.**

VIII. snopič (drugi natisk, pregledan in izpopolnjen): **Zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih. — Zakon o volilnih imenikih. — Zakon o ministrski odgovornosti.**

Nadaljevanje na tretji strani ovitka.

Proklamacija

Njegovega Veličanstva kralja

z dne 6. januarja 1929.

in

njegov nagovor na ministre.

Priloga k XXIV. snopiču »Zbirke zakonov«.

Popravek.

V prvem členu zakona, natisnjenega na strani 46., se naj vpišeta v tretji vrsti za besedo: »uradnikov« besedi: »glavnih skupin«.

Mojemu dragemu narodu!
Vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem!

Najvišje narodne in državne koristi in njihova bodočnost Mi nalagajo, da se kot vladar in kot sin te države obračam neposredno na narod in da mu odkrito in iskreno povem ono, kar Mi v sedanjem trenutku nalaga Moja vest in Moja ljubezen do domovine.

Prišel je čas,

ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posredovalca.

Tekom tolikih prestanih naporov in tolike potrpežljivosti, ki sem jo pokazal v izvrševanju svojih visokih dolžnosti, je trgal Mojo dušo obupni klic naših narodnih množic, delavnih in rodoljubnih, toda tudi izmučenih, ki so, vojene po svojem naravnem in zdravem razsodku, že davno videle, da ni moči več hoditi po potu, po katerem se je hodilo doslej.

Moja pričakovanja kakor tudi pričakovanje naroda, da prinese razvoj našega notranjega političnega življenja ureditev in konsolidacijo razmer v državi, se niso izpolnila. Parlamentarno delo in vse naše politično življenje dobivata vedno bolj negativno obeležje. Od tega imata narod in država za sedaj samo škodo. Vse koristne ustanove v naši državi, njihov napredek in razvoj celokupnega našega narodnega življenja so prišle s tem v nevarnost. Od takega nezdravega političnega stanja v državi ne trpi samo notranje življenje in napredek, temveč tudi ureditev in razvoj zunanjih odnošajev

naše države kakor tudi okrepitev našega ugleda in kredita v inozemstvu.

Parlamentarizem, ki je ostal kot politično sredstvo po tradicijah Mojega nepozabnega očeta tudi Moj ideal, so začele zaslepljene politične strasti zlorabljati v taki meri, da je postal zapreka za vsako plodonosno delo v državi. Žalostni razdori in dogodki v narodni skupščini so omajali v narodu vero v koristnost te ustanove. Sporazumi, pa tudi najobičajnejši odnošaji med strankami in osebami, so postali absolutno nemogoči. Nikar da bi parlamentarizem razvijal in krepil duha narodnega in državnega edinstva, pričenja — tak, kakršen je — dovajati do duševnega razsula in narodnega razjedinjevanja.

Sveta Moja dolžnost je, da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo, in odločen sem, da izpolnim to dolžnost brez kolebanja do konca.

Čuvati narodno edinstvo in državno celoto, to je najvišji smoter Moje vladavine, a to mora biti tudi najvišji zakon za Mene in za vsakogar.

To Mi nalaga Moja odgovornost pred narodom in pred zgodovino; to Mi nalaga ljubezen do domovine in pieteta napram neštevilnim dragocenim žrtvam, ki so padle za ta ideal. Iskati zdravila za to zlo z dosedanjimi parlamentarnimi izpremembami vlade ali pa z novimi zakonodajnimi volitvami, bi pomenilo, izgubljati dragoceni čas z brezuspešnimi poizkusi, zaradi katerih smo že izgubili nekoliko zadnjih let.

Iskati moramo novih metod dela ter pripravljati nova pota.

Prepričan sem, da bodo v tem resnem trenutku vsi Srbi, Hrvati in Slovenci razumeli to iskreno besedo svojega kralja in da Mi bodo najzvestejši pomočniki pri Mojih bodočih naporih, ki imajo edini smoter, da se v najkrajšem času doseže ostvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala splošnim narodnim potrebam in državnim koristim.

Zaradi tega sem odločil in odločam:

Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 28. junija 1921. se razveljavlja. Vsi državni zakoni ostanejo v veljavi, dokler se po potrebi z Mojim ukazom ne ukinejo. Na isti način se bodo v bodoče ustvarjali tudi novi zakoni. Narodna skupščina, izvoljena dne 11. septembra 1927., se razpušča.

S tem, da sporočam to svojo odločitev svojemu narodu, naročam vsem oblastvom v državi, naj postopajo po njej, vsem in vsakomur pa zapovedujem, naj jo spoštujejo in se ji pokoravajo.

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

V zvezi s sprednjo proklamacijo je izvolil sprejeti Njegovo Veličanstvo kralj z ukazom z dne 6. januarja 1929. ostavko, ki jo je podalo ministrstvo pod predsedstvom gospoda drja. Antona Korošca, ter hkrati postaviti nove člane ministrstva pod predsedstvom gospoda častnega adjutanta Njegovega Veličanstva kralja, divizijskega generala Petra R. Živkovića.

Nato je izvolilo nagovoriti Njegovo Veličanstvo novoimenovane ministre tako-le:

Gospodje ministri!

Navzlic vsemu Mojemu prizadevanju, najti rešitev, ki bi omogočevala složno delovanje za okrepitev države in za občo blaginjo naroda, se je ugotovilo pri poslednji konzultaciji, da se taka rešitev ob današnjih razmerah ne dá doseči na parlamentarni način.

Zaradi tega sem se odločil, kar sem tudi že objavil narodu s svojim manifestom, odpraviti z izpremembo upravnega sistema težkoče in poiskati zdravila za neprilike v državnem in narodnem življenju.

S takimi namerami sem vas pozval za svoje sotrudnike, pričakovaje, da boste pravilno razumeli težo naloge in pomen Mojega zaupanja.

Ob začetku vašega delovanja želim nasloviti na vas nekoliko besed, ki naj vam bodo direktiva pri vsakem vašem poslu.

Kot edino Meni odgovorni ministri predstavljate danes vsak v svojem resortu največjo državno avtoriteto.

To avtoriteto oblasti morate tako vi kakor tudi vaši podrejeni organi visoko čuvati ter ji ob vsaki priliki pridobiti popolno spoštovanje.

To dosežete samo tako, če se boste strogo držali državnih zakonov in če ne boste dovoljevali niti njih preziranja niti njih najmanjših kršitev.

Vas in vaše podrejene organe morajo voditi pri vsakem sklepu in pri vsakem aktu samo koristi službe in koristi države.

Na ta način se ustvari popolno zaupanje naroda v oblastvene organe in zavlada trajno občutek in prepričanje, da vlada v naši državi popolna zakonitost, pravičnost in absolutna enakost.

Vsak uradnik, ki posluje pravilno, mora imeti občutek varnosti in vedeti, da dobi pri vas resnično zaščito, če vrši vdano in vestno, ekspeditivno in pošteno svojo službo.

Pričakovaje od vas, da boste v duhu narodnega edinstva negovali in razvijali slogo, enakost in enakopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, da se poprimete, neovirani z nikakršnimi težkočami, ki jih je prinašal s seboj dosedanji upravni sistem, intenzivnega delovanja in da boste razvijali največjo aktivnost v vseh strokah državne uprave, zlasti pa da začnete s hitrimi in primernimi ukrepi takoj izboljševati državno administracijo — vas, gospodje ministri, pozivljem, da Me s svojim stremljenjem in vestnim izvrševanjem dolžnosti podpirate pri tem velikem započetju za blaginjo in napredek naše kraljevine in za boljšo bodočnost našega naroda, vedno misleč na to, da je rešitev države najvišji zakon in da je služba narodu najsvetejša služba.

*

Pripomba. Spredaja proklamacija in spredaji nagovor Njegovega Veličanstva kralja sta bila priobčena v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 6. januarja 1929., št. 6, in v «Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti» 3 z dne 7. januarja 1929. Zadnji odstavek proklamacije je priobčen in po deloma popravljeni in na novo izdani številki 6. «Službenih Novin...» in po popravku v «Uradnem listu» z dne 17. januarja 1929.

Zakoni.

(Zakoni, natisnjeni v tej knjižici, so razvidni iz vsebine na strani 48.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji

kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog predsednika Našega ministrskega sveta in po zaslišanju Našega ministrskega sveta

Zakon

o kraljevski oblasti in o vrhovni državni upravi.*

Člen 1.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je dedna monarhija.

Člen 2.

Kralj je nositelj vse oblasti v državi. Kralj izdaja in proglaša zakone, postavlja državne uradnike in daje vojaške čine.

Kralj je zapovednik vojaške sile. Podeljuje rede in druga odlikovanja.

Člen 3.

Kralj vrši amnestijo za vsa kazniva dejanja. Amnestija se sme dati pred začetkom kazenskega postopanja, med postopanjem in po izrečeni obsodbi.

---

* Ta zakon je bil priobčen v številki 6. «Službenih Novin...» z dne 6. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 11. januarja 1929., št. 3/4. in z dne 17. januarja 1929., št. 10/5 (popravki).

Amnestija je obča ali poedinska.

Kralj vrši pomilostitve. Prisojeno kazen sme odpustiti, zmanjšati ali omiliti.

Člen 4.

Kralj predstavlja državo v vseh njenih odnošajih s tujimi državami.

Kralj napoveduje vojno in sklepa mir.

Člen 5.

Kralj in prestolonaslednik sta polnoletna, ko dovršita 18. leto.

Člen 6.

Kraljeva oseba je nedotekljiva. Kralju se ne sme nič postavljati v odgovornost, tudi ne sme biti kralj tožen.

Člen 7.

V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev vlada kralj Aleksander I. iz dinastije Karadjordjevićev.

Kralja nasleduje njegovo moško potomstvo iz zakonitega zakona po vrsti prvorojenstva.

Če kralj nima moškega potomstva, si določi naslednika iz stranske linije.

Člen 8.

Kraljevski dom sestavljajo: kraljica-soproga; živi kraljevi predniki v premi vrsti iz iste dinastije s svojimi soprogami; živi kraljevi potomci v premi vrsti s svojimi soprogami; kraljevi rodni bratje in njih potomci s svojimi soprogami; sestre kralja-vladarja in vsi ženski potomci do omožitve; stric kralja Aleksandra I., knez Arsen; knez Pavle s soprogo in potomci, in sicer z ženskimi potomci do omožitve.

Člen 9.

Kralj prebiva stalno v državi. Če se pokaže potreba, da gre kralj za krajši čas iz države, ga zastopa po pravu prestolonaslednik.

Če prestolonaslednik ni polnoleten ali če je zadržan, zastopa kralja ministrski svet. Zastopanje se vrši po navodilih, ki jih daje kralj. To velja tudi za primer kraljeve bolezni, ki ne ustvarja trajne nesposobnosti.

Člen 10.

Kraljevsko oblast izvršuje namestništvo, če je kralj nedoleten in če je zaradi bolezni (duševne ali telesne) trajno nesposoben, izvrševati kraljevsko oblast.

Člen 11.

Namestniška oblast pripada prestolonasledniku, če je polnoleten.

Če je prestolonaslednik nedoleten ali pa duševno ali telesno bolan, izvršuje kraljevsko oblast namestništvo. Namestniki so tri osebe, ki jih določi kralj s posebnim aktom ali z oporoko. Obenem določi kralj vsakemu namestniku po enega zastopnika.

Če je eden od treh namestnikov začasno odsoten ali zadržan, izvršujeta kraljevsko oblast druga dva namestnika.

Na izpraznjeno mesto enega namestnika pride njegov zastopnik.

Člen 12.

Za vzgojo nedoletnega kralja skrbe namestniki. Za imovino nedoletnega kralja skrbe varuhi, določeni s kraljevo oporoko. Če umrli kralj ni imenoval varuhov, jih imenujejo namestniki.

Člen 13.

Če kralj umre ali poda ostavko, prevzame prestolonaslednik, ako je polnoleten, takoj vlado ter objavi to narodu s proklamacijo.

Člen 14.

Kraljeva dvorovina (civilna lista) se določa z zakonom.

Člen 15.

Kralj imenuje predsednika in člane ministrskega sveta, ki so neposredno podrejeni kralju in vrše posle z njegovim pooblastilom v poedinih granah državne uprave. Število ministrov določa kralj.

Preden ministri nastopijo službo, prisežejo kralju zvestobo.

Člen 16.

Ministri so odgovorni kralju. Kralj sme obtožiti ministre.

Člen 17.

Ministre sodi državno sodišče. Državno sodišče je sestavljeno iz treh državnih svetnikov in iz treh kasacijskih sodnikov, ki jih imenuje kralj. Predsednik kasacijskega sodišča je predsednik državnega sodišča.

Natančnejše odredbe o ministrski odgovornosti se izdado s posebnim zakonom.

Člen 18.

Kralj izdaja in proglaša zakone z ukazom, ki obseza sam zakon. Ukaz sopodpišejo predsednik ministrskega sveta, resortni minister in minister pravde. Minister pravde pritisne na ukaz o zakonu državni pečat in poskrbi, da se zakon razglasi v «Službenih Novinah». Zakon dobi obvezno moč 15. dan po razglasitvi, če ne določi zakon sam drugače.

Člen 19.

Upravno oblast izvršujejo poedini ministri za poedine upravne grane s kraljevim pooblastilom.

Člen 20.

Sodna oblast se izvršuje v vsej državi v kraljevem imenu.

Člen 21.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

Za izvrševanje tega zakona skrbi predsednik ministrskega sveta.

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister
za notranje posle,
častni adjutant
Njegovega Veličanstva
kralja,
divizijski general:
Peter R. Živković s. r.

Videl in pritisnil
državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde:
dr. Milan Srškić s. r.

(L. S.)

Predsednik
ministrskega sveta,
minister
za notranje posle,
častni adjutant
Njegovega Veličanstva
kralja,
divizijski general:
Peter R. Živković s. r.

(Podpisi
vseh ostalih ministrov.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra za notranje posle in po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon
o zaščiti javne varnosti in reda v državi.*

Člen 1.

Za hudodelstvo po kazenskem zakonu se smatrajo tudi ta-le dejanja:

1.) pisanje, izdajanje, tiskanje, razširjanje: knjig, novin, plakatov ali objav, ki merijo na to, da se kdo naščuva na nasilje zoper državna oblastva, in vobče da se ogrozi javni mir ali spravi v nevarnost javni red. To velja tudi za vsako pismeno ali ustno propagando ali nagovarjanje drugih, da je treba izpremeniti politični ali socialni red v državi s hudodelstvom, nasiljem ali s kakršnimkoli terorizmom;

2.) organiziranje, podpiranje društva ali pristop k takemu društvu, ki bi imelo za namen propagando komunizma, anarhizma, terorizma ali društva za nelegalno prilastitev oblasti kakor sploh vse, kar je navedeno v prednji točki;

* Ta zakon je bil priobčen v številki 6. «Službenih Novin...» z dne 6. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 17. januarja 1929., št. 11/5.

3.) dajanje v najem ali odstopanje zgradb ali prostorov v kakršnikoli obliki za zbiranje oseb, ki bi jim bil namen, pripravljati ali delati za ostvaritev česa izmed onega, kar je razloženo v gorenjih dveh točkah, če je oni, ki je odstopil zgradbo ali prostor, vedel, za kaj se bosta uporabljala;

4.) organiziranje, združevanje ali propaganda, ki meri na to, da se provzroči vojaška pobuna, zmeda, neposlušnost ali nezadovoljnost med vojaki ali da se civilisti ali vojaki ne odzivljejo svojim vojaškim dolžnostim ali da se ovira, otežuje ali omejuje proizvajanje, popravljanje ali prevažanje vojaškega materiala ali zalaganje vojske z njenimi potrebščinami, kakor vobče vsaka propaganda zoper napravo vojske, nadalje vsaka priprava, vsak poizkus ali vsaka izvršitev, da bi se porušili ali uničili objekti, ki služijo javnemu prometu, javnim instalacijam in potrebam;

5.) stopanje v zvezo z osebo ali z družbo v inozemstvu zato, da bi se dobila odtod pomoč zaradi priprave za revolucijo ali nasilno izpremembo sedanjega političnega stanja v državi ali česa drugega, določenega v prednjih točkah, kakor tudi vsako podpiranje inozemskega lista ali inozemske družbe po kom z ozemlja naše kraljevine, če dela ta oseba ali ta družba zoper ustroj, red ali javni mir naše države;

6.) proizvajanje ali zbiranje orožja, orodja, priprav ali razstrelil zaradi kateregakoli izmed spredaj navedenih namenov kakor tudi vsako prikrivanje teh predmetov;

7.) priprava, poizkus ali izvršitev umora kateregakoli oblastvenega organa.

Člen 2.

Kdor učini katerokoli izmed kaznivih dejanj, navedenih v členu 1. tega zakona, se kaznuje s

smrtjo ali pa z robijo do 20 let. Predmeti kaznivih dejanj se zaplenjajo.

Oni, ki vedo, da se pripravljajo hudodelstva, navedena v členu 1., pa o tem pravočasno ne obvestijo državnega oblastva, se kaznujejo z robijo do 20 let.

Da se hitreje in laže ugotovi kaznivo dejanje, je pristojnim oblastvom dovoljeno, vršiti preiskavo tudi ponoči.

Člen 3.

Kakor ona društva in one politične stranke z namenom, navedenim v členu 1. tega zakona, se prepovedujejo in razpuščajo vsa društva in vse politične stranke, ki izvršujejo propagando ali nagovarjajo druge, da je treba izpremeniti obstoječi red v državi.

Prav tako se prepovedujejo in razpuščajo vse politične stranke, ki imajo versko ali plemensko obeležje.

Organiziranje, podpiranje ali članstvo take organizacije se kaznuje, kolikor ne spada pod člen 2. tega zakona, z zaporom do enega leta in v denarju do 10.000 dinarjev.

Člen 4.

Ustanovitev novih in obstoj obstoječih političnih družb, ki jim je namen drug nego družbam iz členov 1. in 3. tega zakona, sta vezana na posebno dovolitev upravnega oblastva (velikega župana) one oblasti, kjer ima družba glavni sedež.

Če se ta dovolitev ne izposluje v enem mesecu, se smatra, da ustanovitev družbe ni dovoljena.

Kdor postane ali ostane član te družbe ali bi jo podpiral, se kaznuje z zaporom do treh mesecev.

Ali je družba politična, ocenja veliki župan one oblasti, v kateri ima družba glavni sedež.

Člen 5.

Prepovedujejo se shodi pod milim nebom ali v zaprtem prostoru kakor tudi vsi sestanki brez predhodne dovolitve pristojnega upravnopolicijskega oblastva.

Shod, odnosno sestanek se mora prijaviti najkesneje tri dni prej. V prijavi je treba navesti tudi dnevni red shoda, odnosno sestanka.

Kdor ravna drugače, se kaznuje z zaporom do treh mesecev in v denarju do 5000 dinarjev.

Pristojno upravnopolicijsko oblastvo pošlje na vsak shod in sestanek svojega uradnika kot komisarja, ki ima dolžnost, razpustiti shod, če bi se kakorkoli prekršil zakon ali prekršila naredba.

Prav tako je treba izposlovati v istem roku predhodno dovolitev policijskega oblastva za vse manifestacije in izprevode.

Kdor ravna drugače kakor tudi oni, ki se ne pokori povelju oblastva o razpustu teh shodov, sestankov, manifestacij in izprevodov, se kaznuje, kolikor ni v tem dejanju drugega kaznivega dejanja iz tega zakona ali iz kazenskega zakona, z zaporom do šestih mesecev.

Člen 6.

Državno politično oblastvo zahteva od najbližjega komandanta vojsko, da se vzdrži javna varnost, kadarkoli se pokaže, da v konkretnem težjem primeru za to ne zadoščajo njegovi organi osebne in imovinske varnosti.

Natančnejše odredbe o tem, kako se uporablja vojska, predpiše ministrski svet.

Člen 7.

Če se pošlje v občino ali srez vojska zbog ogrožene varnosti, mora prebivalstvo te občine,

odnosno tega sreza, iz svojih sredstev, vsaka hiša po svojem imovinskem stanju, vojsko hraniti in zalagati s potrebščinami. Potrebščine pobira pod vodstvom in nadzorstvom državnega upravnopolicijskega oblastva prve stopnje občinsko oblastvo ter jih oddaja v skupnem znesku redno in pravočasno vojaškemu oblastvu. Tudi drugi stroški, ki bi jih imela država zaradi te uporabe vojske, zadevajo prebivalstvo; toda če se red hitro povrne, se sme prebivalstvo oprostiti povračila teh stroškov in ti zadenejo državno blagajno; tudi naj se prebivalstvu vrne ono, kar je dalo za vojsko.

Člen 8.

Osebe, ki se potepajo, pijančujejo ali razuzdano žive ter ne morejo dokazati, da se preživljajo na pošten način, se kaznujejo zaradi tega z zaporom do treh mesecev in se smejo poleg tega kot moralno propale in nagnjene na izvrševanje kaznivih dejanj po prestani kazni tudi oddati v prisilno delavnico.

Nedoletne osebe se oddajajo, če ne bi bile obsojene na kazen, v zavod za vzgojo, v katerem sme ostati taka oseba največ pet let, če ni dovršila 16 let starosti, drugače pa do polnoletnosti.

Minister pravde se pooblašča, da izda uredbo o postopanju za primere, ko se take osebe oddajajo v prisilne delavnice ali v zavod za vzgojo in moralno poboljševanje nedoletnikov.

Osebe, ki motijo red in mir, se smejo z odlokom upravnopolicijskega oblastva prve stopnje poleg tega, da se kaznujejo z zaporom, izgnati v drug kraj, iz katerega se ne smejo vrniti brez odobritve pristojnega velikega župana, odnosno upravnika mesta Beograda.

Kdor se vrne, se kaznuje z zaporom do 30 dni in se iznova izžene.

Člen 9.

Kdor izdeluje razstrelilne snovi ali priprave ali orodje za njih napravljanje ali uči drugega, kako naj jih izgotovi, nabavi, hrani ali prodaja drugemu, najsi ve ali mora domnevati, da so vse te snovi določene za to, da se uporabijo za izvršitev hudodelstva, poleg onih, ki so našteta v členu 2. tega zakona, se kaznuje z robijo do petih let.

Člen 10.

Kdor je pooblaščen imeti razstrelilne snovi, pa ravna z njimi zoper veljavna pravila in naredbe pristojnih oblastev ter s tem provzroči škodo ali nevarnost za imovino, življenje ali zdravje drugih, se kaznuje z zaporom do šestih mesecev.

Člen 11.

Kdor prekrši veljavne zakonske predpise in naredbe o proizvajanju, uvažanju in prodajanju smodnika, dinamita, strelnega orožja in drugih razstrelilnih snovi, se kaznuje v denarju od 10.000 do 100.000 dinarjev, kolikršno je pač kaznivo dejanje in njegovo imovinsko stanje.

Člen 12.

Brez dovolitve državnega upravnopolicijskega oblastva prve stopnje ne sme nihče nositi in imeti nobenega orožja.

Minister za notranje posle izdela pravilnik, po katerem naj postopajo policijska oblastva ob izdajanju dovolil za nošenje orožja in ob uporabljanju kazni, če gre za neupravičeno nošenje in posest orožja.

Člen 13.

Državni uradniki in uslužbenci, delavci vojaške administracije, uslužbenci samoupravnih teles, ki

prestanejo posamezno, v večjem številu ali skupno opravljati svojo službo zaradi stavke, se kaznujejo z zaporom od šestih mesecev do treh let, podpihovalci in kolovodje pa tudi v denarju do 10.000 dinarjev, kolikor ne bi spadala ta dejanja pod drug člen tega zakona.

Z isto kaznijo se kaznujejo tudi oni, ki ovirajo s sabotažo ali s pasivno rezistenco pravilno izvrševanje njim poverjene službe ali dela.

Minister za notranje posle izdela sporazumno z ministrom za vojsko in mornarnico uredbo, po kateri je pozivati v takih primerih te uradnike, odnosno uslužbence na vojaške vaje.

Člen 14.

Osebe, ki poizkušajo druge osebe zadržati od dela, se kaznujejo z isto kaznijo kakor v členu 13. tega zakona, če ne prehaja njih postopanje v težje kaznivo dejanje.

Z isto kaznijo se kaznujejo take osebe, če se na poziv oblastva takoj ne razidejo s kraja, kjer so se nedopuščeno zbrale.

Člen 15.

Kdor nosi ali izobeša na javnih zborovanjih, v odprtih ali zaprtih prostorih ali kjerkoli drugje kakršnekoli znake, zastave ali napise kot znak pozivanja ali ščuvanja, da bi se ustvarilo javno mnenje, da je treba obstoječi pravni red nadomestiti z drugim, se kaznuje s kaznijo, določeno v členu 13. tega zakona.

Člen 16.

Sama udeležba pri manifestacijah iz prednjega člena zoper organizacijo državnega oblastva se kaznuje z zaporom do enega leta in v denarju do 3000 dinarjev.

Člen 17.

Če se pozove obtoženec na zaslišanje, pa se skrije, pobegne ali ga vobče ni v prebivališču v treh dneh od sodnega poziva in se to ugotovi z uradnim poročilom pristojnega oblastva, ne pozivlje sodišče v bodoče takega obtoženca v «Službenih Novinah» niti mu v njih ničesar ne priobčuje, ampak vsi sodni sklepi, ki mu jih je vročiti, se prilepi na hišo njegovega poslednjega stanovanja ali poslovnega bivanja kakor tudi na sodno desko ter se smatrajo glede računanja rokov za polnoveljavne.

Člen 18.

Tudi za dejanja, kazniva po tem zakonu, storjena po tisku, se uporabljajo predpisi tega zakona.

Člen 19.

O vseh dejanjih, kaznivih po tem zakonu, sodijo redna državna sodišča po svobodnem sodniškem prepričanju ter sodijo o njih kot o nujnih predmetih pred vsemi drugimi kaznivimi dejanji.

Obči del kazenskega zakonika za kraljevino Srbijo (§§ 1. do vštetega 81.) se uporablja povsem na vsa kazniva dejanja po tem zakonu. Toda krivec se sme, vkljub § 58.* kazenskega zakonika za kraljevino Srbijo, obsoditi na smrt zaradi učinjenega hudodelstva po tem zakonu, če je imel ob času učinjenega dejanja polnih 18 let starosti.

Člen 20.

Vse temu zakonu protivne odredbe iz občega kazenskega zakonika in drugih kazenskih zakonov kakor tudi zakona o tisku, zakonov o društvih in

* Po popravku v «Službenih Novinah . . .» z dne 17. januarja 1929., št. 13/VII.

shodih, zakona o posesti in nošenju orožja in vseh drugih zakonov prestanejo veljati, ko stopi ta zakon v veljavo.

Člen 21.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

Predsednik ministrskega sveta, minister za notranje posle, častni adjutant Njegovega Veličanstva kralja, divizijski general:
Peter R. Živković s. r.

Predsednik ministrskega sveta, minister za notranje posle, častni adjutant Njegovega Veličanstva kralja, divizijski general:
Peter R. Živković s. r.

Videl in pritisnil državni pečat
čuvar državnega pečata, minister pravde:
dr. Milan Srškić s. r.

(L. S.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra za notranje posle in po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku z dne 6. avgusta 1925.*

Člen 1.

Člen 2. zakona o tisku se ukinja.

Člen 2.

Člen 18. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Novinam in spisom, tiskanim v inozemstvu, in onim, ki vobče izhajajo v inozemstvu, kakor tudi predmetom, izdelanim na mehanski ali kemijski način in namenjenim za razmnoževanje misli, ostvarjene v narisku ali sliki ali drugem predmetu, in tako razmnoženim predmetom sme minister za

* Ta zakon je bil priobčen v številki 6. «Službenih Novin...» z dne 6. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 17. januarja 1929., št. 12/5. — V prvotnem zakonu o tisku, natisnjenem v XVIII. snopiču «Zbirke zakonov», se mora glasiti pravilno: v drugi vrsti člena 8.: «vnaprej» (ne: »v zgoraj») in v četrti vrsti petega odstavka v členu 40.: «45. in 53.» (ne: «45. in 52.»).

notranje posle zabraniti prihajanje v državo. Ta zabrana se objavi v «Službenih Novinah».

Ta zabrana ima za posledico, da se tiskani spis ne prevozi s pošto, železnico ali parniki in tudi ne z ostalimi prometnimi sredstvi.

Policijsko oblastvo sme te zabranjene novine vselej konfiscirati.

Člen 3.

Člen 19. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Zabrani se razširjanje in prodajanje novin in drugih tiskanih spisov, če obsezajo:

1.) uvredo vladarja in članov kraljevskega doma;

2.) uvredo tujih državnih vladarjev;

3.) neposrednje pozivanje državljanov, naj siloma izpremene državne zakone;

4.) težko kršenje javne morale;

5.) če se s tiskanim spisom izziva mržnja zoper državo kot celoto, verski ali plemenski razdor, prav tako pa tudi, če se posredno pozivljejo državljani, naj siloma izpremene državne zakone;

6.) če je v tiskanem spisu storjeno hudodelstvo ali storjen pregrešek zoper državo po kazenskem zakonu;

7.) če je storjeno s tiskanim spisom kaznivo dejanje, ki se kaznuje po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi;

8.) če obsezajo natisnjeni sestavki uvredo ali klevete zoper oblastvenega organa.

Člen 4.

Člen 20. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Kraljevski dom sestavljajo: kraljica-soproga; živi kraljevi predniki v premi vrsti iz iste dinastije s svojimi soprogami; živi kraljevi potomci v premi vrsti s svojimi soprogami; kraljevi rodni bratje in njih potomci s svojimi soprogami; sestre kralja-vladarja in vsi ženski potomci do omožitve; stric kralja Aleksandra I., knez Arsen; knez Pavle s soprogo in potomci, in sicer z ženskimi potomci do omožitve.

Člen 5.

Člen 21. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Zabrano razširjanja in prodajanja novin in spisov odreja v vseh primerih člena 3. ono oblastvo, ki se mu izroča po členu 7. zakona o tisku po pet obveznih tiskanih izvodov.

Zabrano izvrši to oblastvo z obrazloženo pismeno odločbo. Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Člen 6.

Člen 22. zakona o tisku se ukinja.

Člen 7.

Člen 23. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Ob vojni in mobilizaciji se sme zabraniti izhajanje in razširjanje vsakih novin in drugih tiskanih stvari, če obsezajo ono, kar je cenzura prepovedala tiskati.

Člen 8.

Člen 25. zakona o tisku se ukinja.

Člen 9.

Urednik novin ali periodičnega spisa mora brezpogojno sprejeti in natisniti v prihodnji številki novin ali prihodnjem spisu vsak popravek o činjenicah, priobčenih v njegovem listu, ki mu ga pošlje oblastvo.

Člen 10.

Člen 28. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Urednik je oproščen dolžnosti, natisniti popravek:

1.) če popravek ni podpisan ali če ga ni podpisala ona fizična ali pravna oseba, katere ime je v besedilu omenjeno;

2.) če je popravek, ki ga pošlje privatna oseba, dvakrat večji od stavka stvari, ki se popravlja;

3.) če obseza popravek kaznivo dejanje ali če je nevljudno spisan;

4.) če je spisan popravek v drugem jeziku nego besedilo, ki se popravlja;

5.) če je minilo šest tednov od dne, ko je bilo besedilo objavljeno.

Člen 11.

Člen 33. zakona o tisku se izpreminja ter se glasi:

Za kazniva dejanja, učinjena s tiskom, odgovarjajo skupno pisec, urednik, izdajatelj, tiskar in razširjevalec po odredbah kazenskega zakona, zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, odnosno po odredbah zakona o tisku.

Odredbe členov 34., 35., 36., 37., 38. in 39. zakona o tisku prestanejo veljati, kolikor nasprotujejo temu členu.

Člen 12.

Člen 72. zakona o tisku se ukinja.

Člen 13.

Če so kazni zaradi kaznivih dejanj, določenih v VIII. poglavju zakona o tisku, milejše od kazni, ki jih določata zaradi teh dejanj kazenski zakon in zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi, se kaznujejo ta dejanja po kazenskem zakonu, odnosno po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Člen 14.

Minister za notranje posle sme popolnoma zabraniti nadaljnje izhajanje novin:

1.) če se novine vsaj trikrat v enem mesecu zabranijo;

2.) če novine v prihodnji številki ne natisnejo oblastvenega popravka;

3.) če se denarne kazni, na katere je bila odgovorna oseba obsojena, ne plačajo v treh dneh.

Pod zabrano izhajanja novin se umeva dejanska zabrana izhajanja novin, t. j. zabrani se izhajanje novin, najsi bi bile videti pod prikrito obliko na zunaj drugačne nego novine, ki jim je izhajanje zabranjeno.

Člen 15.

Vsi predpisi zakona o tisku, ki nasprotujejo temu zakonu, prestanejo veljati.

Člen 16.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

(Podpisi kakor na strani 24.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra za notranje posle in po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o izpremembi zakonov o občinah in oblastnih samoupravah.*

Člen 1.

Vse občinske uprave v vsej državi so z današnjim dnem razrešene.

Člen 2.

V občinah mesta Beograda, Zagreba in Ljubljane se postavijo občinske uprave s kraljevim ukazom na predlog ministra za notranje posle.

Člen 3.

V ostalih občinah postavijo veliki župani nove občinske uprave.

Člen 4.

Sestava in pristojnost občinskih uprav ostane še nadalje ista, kakor je določena z dosedanjimi zakoni o občinah (uredbami, štatuti).

* Ta zakon je bil priobčen v številki 6. «Službenih Novin...» z dne 6. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 17. januarja 1929., št. 13/5.

Člen 5.

Prav tako razrešijo veliki župani dolžnosti dosedanje občinske beležnike ter postavijo nove.

Člen 6.

Veliki župani postavijo v svojih oblastih komisarje, ki bodo nadalje vodili vse posle dosedanjih oblastnih skupščin in oblastnih odborov, ki se s tem zakonom razpuščajo.

Natančnejše odredbe o poslovanju teh komisarjev izda minister za notranje posle.

Člen 7.

Vse odredbe zakonov, uredb, štatutov, naredb in pravilnikov, ki nasprotujejo temu zakonu, prestanejo veljati.

Člen 8.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

(Podpisi kakor na strani 24.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o izpremembi in dopolnitvi zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih z dne 17. maja 1922.*

Člen 1.

Člen 1. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se izpreminja ter se glasi:

Državni svet je vrhovno upravno sodišče. Državni svet ima trideset članov.

Člen 2.

Člen 2. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se izpreminja ter se glasi:

Člane državnega sveta postavlja kralj na predlog ministrskega sveta.

Člen 3.

Člen 4. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se izpreminja ter se glasi:

* Ta zakon je bil priobčen v številki 7. «Službenih Novin...» z dne 8. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 17. januarja 1929., št. 14/5. — Prvotni zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih je natisnjen v VIII. snopiču «Zbirke zakonov».

Predsednik sme, da se vzdržuje enotnost v pravosodju pri državnem svetu, po potrebi sklicati občo sejo državnega sveta.

Obča seja je sklepčna, ako sta prisotni vsaj dve tretjini vseh članov.

Odločbe obče seje so za oddelke obvezne.

Člen 4.

Člen 7. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se izpreminja ter se glasi:

Vsako upravno sodišče ima predsednika in potrebno število sodnikov.

Ti se postavljajo s kraljevim ukazom na predlog ministra pravde.

Člen 5.

Člen 8. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se izpreminja ter se glasi:

Upravno sodišče odloča v oddelkih treh sodnikov, od katerih eden predseduje. Razpored sodnikov v oddelkih vrši predsednik, odnosno njegov namestnik. Oddelkom predsedujejo predsednik in sodniki, vnaprej odrejeni po činu.

Člen 6.

Člen 12. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se izpreminja ter se glasi:

Člani državnega sveta in upravnih sodišč smejo biti odstranjeni s svojih mest, prevedeni v druga zvanja državne službe in upokojeni s kraljevim ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta, odnosno ministra pravde.

Člen 7.

Členi 48., 49., 50. in 51. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se ukinjajo.

Člen 8.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

V Beogradu, dne 7. januarja 1929.

Aleksander s. r.

(Podpisi kakor na strani 24.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji

kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

ukazujemo in proglašamo na predlog predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o glavni kontroli z dne 30. maja 1922.*

Člen 1. 118

Dosedanji člen 1. se izpreminja ter se glasi:

Za pregledovanje državnih računov in za nadziranje, kako se izvršujejo državni proračun in oblastni proračuni, obstoji glavna kontrola kot vrhovno računsko sodišče. Kot posebno računsko oblastvo in računsko sodišče zavrača glavna kontrola protizakonito uporabljanje ali oškodovanje materialnih državnih sredstev; s pregledovanjem državnih računov pa ugotavlja njih pravilnost, zlorabe ali nepravilnosti in v zvezi s tem tudi zakonsko odgovornost za zlorabe in za povračilo škode.

---

* Ta zakon je bil priobčen v številki 7. «Službenih Novin...» z dne 8. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 17. januarja 1929., št. 15/5.

Prvotni zakon o glavni kontroli je natisnjen v VII. snopiču «Zbirke zakonov».

Člen 2.

Dosedanji člen 5. se izpreminja ter se glasi:

Predsednika in člane glavne kontrole postavlja kralj z ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta.

Predsednik in polovica članov glavne kontrole morajo biti pravniki. Ostali člani so morali biti ministri za finance ali pa morajo imeti deset let ukazne službe v finančni stroki.

Člen 3.

Dosedanji člen 6. se izpreminja ter se glasi:

Predsednik in člani glavne kontrole smejo biti odstranjeni s svojega zvanja, prevedeni v drugo službo ali upokojeni s kraljevim ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta.

Člen 4.

Dosedanji člen 8. se izpreminja ter se glasi:

Ko predsednik in člani nastopajo službo, se zaprisežejo na zvestobo kralju in na zakonito izvrševanje službe.

Člen 5.

Dosedanji člen 14. se ukinja.

Člen 6.

Dosedanji člen 15. se izpreminja ter se glasi:

Za ono uradniško osebje, čigar število ni odrejeno s tem zakonom, se odredi številčno stanje s proračunom.

Člen 7.

Dosedanji člen 16. se izpreminja ter se glasi:

Pomožni uradniki glavne kontrole se postavljajo po občih pogojih zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.

Člen 8.

Dosedanji člen 17. se ukinja.

Člen 9.

Točka 6.) člena 26. se ukinja.

Točka 9.) člena 26. se izpreminja ter se glasi:

sklepa o količini pokojnine uradnikov glavne kontrole;.

Točka 13.) člena 26. se izpreminja ter se glasi:

ocenja in overavlja končni državni račun ter izdeluje poročilo za Njegovo Veličanstvo kralja s potrebnimi pripombami glede pravilnosti in zakonitosti pri zbiranju in izdajanju državnega denarja in upravljanju državne imovine; glavna kontrola zlasti ugotavlja, ali in v koliki meri se je proračun prekoračil, ali in v koliki meri so se prenašale poedine vsote iz ene proračunske partije v drugo ali porabljali proračunski prihranki in izdatki za potrebe ali namene, ki niso določeni v proračunu; prav tako mora priobčiti glavna kontrola v tem poročilu vse primere sporne vize po členu 59. tega zakona.

Člen 10.

Dosedanji člen 31. se izpreminja ter se glasi:

Ko se proračun sklene, ga pošlje minister za finance glavni kontroli v izvirniku z njegovim specialnim delom vred, v katerem so navedene poleg partij tudi pozicije za vsak urad in vsako napravo.

Člen 11.

Prvi odstavek člena 37. se izpreminja ter se glasi:

V področje obče seje spada razpravljanje o vprašanjih in predmetih iz členov 18. in 19. in iz

točk 3.), 4.), 5.), 7.), 8.), 9.), 10.), 12.) in 13.) člena 26. tega zakona; obča seja razen tega ...

Točka 1.) člena 37. se ukinja.

Člen 12.

Poslednji stavek v drugem odstavku točke 1.) člena 59. se izpreminja ter se glasi:

Ako se sporazum ne doseže, mora glavna kontrola dati, odnosno odobriti, vizo z rezervo ter vročiti stvar takoj po predsedniku ministrskega sveta Njegovemu Veličanstvu kralju.

Člen 13.

Prvi stavek v prvem odstavku člena 99. se izpreminja ter se glasi:

Člane oblastne kontrole postavlja minister za notranje posle.

Člen 14.

Dosedanji člen 106. se ukinja.

Člen 15.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

V Beogradu, dne 7. januarja 1929.

Aleksander s. r.

(Podpisi kakor na strani 24.)

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra pravde in po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o državnem sodišču za zaščito države.*

Člen 1.

Pri kasacijskem sodišču v Beogradu se ustanavlja državno sodišče za zaščito države.

To sodišče je pristojno v območju vse države za preiskovanje, razpravljanje in sojenje kaznivih dejanj iz IX. poglavja kazenskega zakonika kraljevine Srbije in dejanj iz členov 1., 9., 13. in 14. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Pred tem sodiščem odgovarjajo državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev tudi, če so storili zgoraj omenjena dejanja v inozemstvu.

Pristojnost državnega sodišča za zaščito države se razteza tudi na druga kazniva dejanja, ki so v zvezi z omenjenimi dejanji.

Člen 2.

Število članov državnega sodišča za zaščito države in njih namestnikov določi minister pravde.

* Ta zakon je bil priobčen v številki 7. «Službenih Novin...» z dne 8. januarja 1929. in še enkrat (deloma popravljen) v številki 9./IV. z dne 11. januarja 1929. in v «Uradnem listu...» z dne 17. januarja 1929., št. 17/5.

Člane državnega sodišča za zaščito države in njih namestnike imenuje kralj na predlog ministra pravde izmed današnjih sodnikov.

Državno sodišče za zaščito države sklepa v senatih, sestavljenih iz sedmih sodnikov.

Pri državnem sodišču za zaščito države se postavlja državni tožitelj. V področje državnega tožitelja spada, da pokrene poizvedbe in preiskavo glede kaznivih dejanj, omenjenih v členu 1., kakor tudi, da sestavi obtožnico in jo zastopa na glavni razpravi.

Državnega tožitelja imenuje kralj na predlog ministra pravde.

Člen 3.

Predpisi kazenskega postopnika za Hrvatsko in Slavonijo služijo za postopanje po tem zakonu. Minister pravde se pooblašča, predpisati z uredbo potrebne izpremembe tega postopnika.

Zoper sklepe državnega sodišča za zaščito države ni nadaljnjega pravnega sredstva.

Člen 4.

Državni tožitelj sme odstopiti voditev poizvedb državnemu tožitelju, odnosno sodišču, ki bi bilo drugače za to pristojno; državno sodišče za zaščito države pa sme odstopiti na predlog državnega tožitelja voditev preiskave sodišču, ki bi bilo drugače pristojno. Prav tako sme državno sodišče za zaščito države odstopiti v redno postopanje na predlog državnega tožitelja postopanje glede enega izmed kaznivih dejanj sodišču, ki bi bilo drugače pristojno.

Vsa sodišča in vsa ostala državna in samoupravna oblastva so dolžna, dajati državnemu sodišču za zaščito države in državnemu tožitelju pri tem sodišču pomoč.

Člen 5.

Predpisi tega zakona veljajo tudi za kazniva dejanja, ki so bila storjena, preden je stopil ta zakon v veljavo, če ni še izreklo o tem dejanju sodbe sodišče prve stopnje.

Vsi predpisi kazenskega zakona in kazenskih postopnikov, kolikor nasprotujejo predpisom tega zakona, prestanejo veljati.

Minister pravde se pooblašča, izdati uredbo za izvrševanje tega zakona.

Člen 6.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

V Beogradu, dne 8. januarja 1929.; št. 915.

Aleksander s. r.

Minister pravde:
dr. Milan Srškić s. r.

Videl in pritisnil
državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde:
dr. Milan Srškić s. r.

(L. S.)

Predsednik
ministrskega sveta,
častni adjutant
Njegovega Veličanstva
kralja,
divizijski general:
Peter R. Živković s. r.

Uredba
za izvrševanje zakona o državnem sodišču za zaščito države.*

Po pooblastitvi iz člena 5. zakona o državnem sodišču za zaščito države predpisujem za izvrševanje tega zakona to-le:

§ 1.

Državno sodišče za zaščito države je ustanovljeno pri kasacijskem sodišču v Beogradu, toda ni oddelek tega sodišča, ampak je samostalno sodišče, ki ima svoj posebni pečat.

Državno sodišče za zaščito države ima kot sodnike osem članov in štiri namestnike kakor tudi enega državnega tožitelja; na to dolžnost se odrede s kraljevim ukazom, sicer pa obdrže dotedanje položaje.

Funkcionarji, omenjeni v predhodnem odstavku, se oproste, če nimajo stalnega uradnega bivališča na sedežu državnega sodišča za zaščito države, popolnoma dotedanje dolžnosti ter se pridele na poslovanje državnemu sodišču za zaščito države; dokler vrše to dolžnost, imajo pravico do dnevnic po uredbi o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih državnih uslužbencev. Funkcionarji, ki službujejo tudi sicer stalno na sedežu sodišča, se ne oproste dotedanje dolžnosti in opravljajo novo dolžnost poleg stare. Pri tem je treba vpoštevati v razporedu poslov izvrševanje dolžnosti pri enem in drugem sodišču.

§ 2.

Oni član državnega sodišča za zaščito države, ki je po sodniškem činu najstarejši, opravlja dolžnost

* Ta uredba je bila priobčena v «Službenih Novinah...» z dne 17. januarja 1929., št. 13/VII, in v «Uradnem listu...» z dne 23. januarja 1929., št. 36/8.

predsednika tega sodišča, če pa je zadržan, ga nadomešča oni član, ki je za njim najstarejši po sodniškem činu. Tudi namestniki članov se pozivljejo, če so člani zadržani, na nadomeščanje po svojem sodniškem činu.

§ 3.

Državnemu sodišču za zaščito države se prideli z odlokom ministra pravde na predlog predsednika beograjskega kasacijskega sodišča potrebno število tajnikov in pisarjev kakor tudi arhivskega in ostalega pomožnega osebja izmed takih uslužbencev beograjskega kasacijskega sodišča. To osebje ostane drugače v sestavi kasacijskega sodišča, ki se mu, če je treba, poveča število takega osebja z začasnim prideljevanjem, dokler traja poslovanje državnega sodišča za zaščito države.

§ 4.

Sodniki državnega sodišča za zaščito države (člani in njih namestniki) kakor tudi državni tožitelj opravljajo to svojo dolžnost pod svojo sodniško, odnosno državnotožiteljsko ali uradniško prisego ter so pod odgovornostjo, ki jim je naložena z zakonskimi predpisi, veljavnimi zanje v tem pogledu. O njih disciplinskih kaznivih dejanjih odločajo ona disciplinska sodišča, ki so po njih rednem položaju pristojna za to.

§ 5.

Predsednik državnega sodišča za zaščito države odreja preiskovalne sodnike za poedine kazenske predmete prvenstveno izmed onih članov, ki poslujejo stalno in samo pri državnem sodišču za zaščito države, in sicer v onem redu, v katerem prihajajo kaznivi predmeti.

§ 6.

Za notranje poslovanje preiskovalnih sodnikov in državnega tožitelja kakor tudi za njih medsebojno

službeno razmerje glede preiskovanja, kolikor ni to urejeno z zakonom samim o kazenskem postopanju za Hrvatsko in Slavonijo, veljajo zmiselno predpisi, ki so bili izdani v tem pogledu o tvarini tega zakona, zlasti pa «Provedbeni naputak k postupniku kaznenom», «Poslovni red za kaznene sudove», razen odredb o nadzorstvu, poslovnih poročilih, jetniščnicah in stroških, in «Naredba o unutarnjem uredenju i poslovnom redu državnih odvetništava».

§ 7.

Kasacijsko sodišče v Beogradu odstopi državnemu sodišču za zaščito države potrebne prostore, pohištvo in pisarniško opremo ter ga zalaga z vsemi pisarniškimi potrebščinami.

Prvostopno sodišče za beograjsko okrožje sprejema in ima jetnike državnega sodišča za zaščito države v svojih zaporih ter jih oskrbuje, kakor je treba, po predpisih, ki veljajo glede njegovih jetnikov, in tako, kakor postopa z njimi.

§ 8.

Državno sodišče za zaščito države ima svoj posebni arhiv, s svojim vložnim zapisnikom in ostalimi predpisanimi pomožnimi knjigami, ki se osnujejo po predsednikovem nalogu. Vsa korespondenca se pošilja neposredno temu sodišču, ne pa po beograjskem kasacijskem sodišču.

§ 9.

Državni tožitelj pri državnem sodišču za zaščito države je pod neposrednjim nadzorstvom ministra pravde, kateremu pošilja poleg rednih poslovnih poročil poročila o vsakem kazenskem predmetu, v katerem je opustil nadaljnje preganjanje pred tem sodiščem, kolikor se ni odstopil predmet drugemu sodišču.

§ 10.

Državno sodišče za zaščito države začne poslovati takoj, ko se postavijo sodniki in državni tožitelj.

§ 11.

Ta uredba stopi v veljavo, ko se razglasi.

V Beogradu, dne 14. januarja 1929.; št. 2842.

Minister pravde:
dr. M. Srškić s. r.

Mi

Aleksander I.,

po božji milosti in narodni volji
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra pravde in po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o postavljanju, premeščanju, prevajanju na drugo dolžnost ali stroko, postavljanju na razpoloženje, upokojevanju in odpuščanju državnih uradnikov.*

Člen 1.

Postavljanje, premeščanje, prevajanje na drugo dolžnost ali stroko, postavljanje na razpoloženje, upokojevanje in odpuščanje državnih uradnikov se vrši s kraljevim ukazom na predlog pristojnega ministra, podan v soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta, ostalih pa z odlokom pristojnega ministra v soglasnosti s predsednikom ministrkega sveta.

Člen 2.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v «Službenih Novinah».

* Ta zakon je bil priobčen v «Službenih Novinah ...» z dne 15. januarja 1929., št. 11/VI, in v «Uradnem listu ...» z dne 23. januarja 1929., št. 28/8.

Vse zakonske odredbe, ki so doslej veljale o predmetu tega zakona in nasprotujejo njegovim odredbam, prestanejo veljati.

V Beogradu, dne 12. januarja 1929.; št. 2540.

Aleksander s. r.

Minister pravde:
dr. Milan Srškić s. r.

Videl in pritisnil
državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde:
dr. Milan Srškić s. r.

(L. S.)

Predsednik
ministrskega sveta,
minister
za notranje posle,
častni adjutant
Njegovega Veličanstva
kralja,
divizijski general:
Peter R. Živković s. r.

Vsebina.

Stran

Proklamacija Njegovega Veličanstva kralja z dne 6. januarja 1929. 3
Nagovor Njegovega Veličanstva kralja na ministre 7

* * *

Zakon o kraljevski oblasti in o vrhovni državni upravi 11
Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi . . 16
Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku z dne 6. avgusta 1925. 25
Zakon o izpremembi zakonov o občinah in oblastnih samoupravah 30
Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih z dne 17. maja 1922. 32
Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o glavni kontroli z dne 30. maja 1922. 35
Zakon o državnem sodišču za zaščito države . . . 39
Uredba za izvrševanje tega zakona 42
Zakon o postavljanju, premeščanju, prevajanju na drugo dolžnost ali stroko, postavljanju na razpoloženje, upokojevanju in odpuščanju državnih uradnikov 46

IX. snopič (drugi natisk): **Zakon, s katerim se veljavnost zakona o državnem računovodstvu kraljevine Srbije razširja na vse ozemlje kraljevine. — Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu, s katerim se je veljavnost zakona o državnem računovodstvu kraljevine Srbije razširila na vse ozemlje kraljevine.** (Pregledan in izpopolnjen z novimi določbami in abecednim pregledom.) — **Pravilnik za izvrševanje določil iz oddelka ‹B. Pogodbe in nabave› zakona o državnem računovodstvu.** (Z abecednim pregledom.)

X. snopič: **Zakon o stanovanjih** (z dne 30. decembra 1921.). (Razprodan.)

XI. snopič (tretji natisk): **Zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih** (S kazalom.)

XII. snopič: **Zakon o ustroju vojske in mornarnice.**

XIII. snopič: **Zakon o državnem prometnem osebju.** (Razprodan.)

XIV. snopič: **Zakon, s katerim se razširjajo na vse območje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev odredbe IX. in X. poglavja ‹Kriminalnega (kazenskega) zakonika za kraljevino Srbijo› kakor tudi odredbe uvodnih pravil in prvega dela tega zakonika, kolikor gre za uporabljanje IX. in X. poglavja. — Zakon o posesti in nošenju orožja** (z dne 18. februarja 1922.). (Na koncu tega snopiča je natisnjena primerjalna razpredelnica za odredbe IX. in X. poglavja, uvodnih pravil, prvega dela srbskega kazenskega zakonika in vzporednih odredb avstrijskega in nemškega kazenskega zakona, ki jo je sestavil dr. Janko P o l e c.)

Nadaljevanje na četrti strani ovitka.

RUTARS.NET

RUTARS.NET

03/2012

Copyright © 2012 - Vse pravice pridržane - All rights reserved - www.rutars.net